

Note: 1. All the questions are compulsory.

2. There is internal choice.

Q1A. Explain constitutional Provisions Protecting Human Rights. (15 mks)

OR

B. Discuss different kinds of human right violations of children & explain child labour (Prohibition & Regulation) Act, 1986. (15 mks)

Q2.A Discuss the threats to the environment arising from extinction & loss of habitat. (15 mks)

OR

B. Explain the concepts, types & characteristics of Disaster. (15 mks)

Q3.A Define Science. Explain principles & characteristics of Science. (15 mks)

OR

B. Discuss the interrelation & difference between science & technology. (15 mks)

Q4.A Discuss in detail different barriers to communication. (15 mks)

OR

B. Explain in detail advantages & disadvantages of oral communication. (15 mks)

Q5.A Write a short notes on (any 3) (15 mks)

1. Highlight different violations of elderly people.
2. Water Pollution
3. Written communication
4. Right to Health.
5. Food security

OR

B. Highlight various contemporary challenges for educational sector in India.

=====

Note: 1. Attempt all the questions.
2. All questions carry marks (15 Mks each).

Q1 A State whether the following statements are TRUE or FALSE. (07)

1. The greatest shortcoming of mass communication is the absence of feedback.
2. There is actually no need for mass communication.
3. Technological revolution has ushered in mass-communication
4. Internet as a mass media is not interactive at all.
5. The communication cycle ends with feedback.
6. Non-verbal communication is always accompanied by verbal communication.
7. The success of mass communication depends only on the sender's proper encoding of the message.

ii. Write short notes on any TWO. (08)

1. Characteristics of media-audience
2. India's magazine readership.
3. The demography of radio-listenership in India.
4. Group, Crowd and Mob

OR

Q1 B. Discuss the concept of communication (15)

OR

Q1 C. Write a note on the change in attitude and behaviour of audience in relation to the various mass media. (15)

Q2A Write a note on the entertainment value of Radio in recent times (15)

OR

Q2B Modern Indian cinema is a critique of our society." Explain

OR

Q2C Write a note on the educational programmes that you see on TV

Q3 A Analyse the beginning of Newspapers in India highlighting the development till date. (15)

OR

Q3 B Explain in detail "Making of a Daily"

OR

Q3 C Write short notes on any THREE

1. English Dailies.
2. Format of a report - "why, when...?".
3. Reasons for poor circulation of newspapers in India.
4. Types of Journalism.
5. Magazines.

Q4 A Write a note on development and landmarks of Radio broadcasting in India. (15)

OR

Q4 B Write a note on the news and interviews on Radio.

Q5 Write short notes on any TWO of the following (15)

1. Target Audience and listenership of AIR
2. Social impact of Radio.
3. Ethics and Code of Broadcasting.
4. Making of a Radio programme.

=====

Time: 2 ½ Hours

Total marks: 75

Note: 1. Attempt all questions.

2. All questions carry equal marks: 15 marks each.

Q. 1 Write short notes on any two of the following:

- a. Dalit fiction
- b. Postcolonial fiction
- c. Pre Independence
- d. The Partition as portrayed in the novel and short story.

Q. 2 a. 'The Martyr's Corner' shows one has no control over one's fate and sudden unforeseen situations can change one's life completely – Do you agree? Discuss.

OR

Q. 2 b. Which moral rule did Bayaji flout in the short story 'The Storeyed House' and what was the resultant tragedy?

Q. 3 a. Evaluate 'Pather Panchali' as a novel that describes the joys and difficulties in the life of Opu and his family.

OR

Q. 3 b. How does Bandopadhyay portray sibling relationship in his novel 'Pather 'Panchali'?

Q. 4 Write short notes on any two of the following:

- a. Muhammad Ali, the advice-giver in 'Good Advice is Rarer than Rubies'
- b. Kondiba Patil, the wicked village headman in 'The Storeyed House'
- c. Retired judge Mian Sahib in 'The Assignment'
- d. The riot in 'The Martyr's Corner'.

Q. 5 Write notes on any two of the following:

- a. Proshonno – the school master
 - b. Indir Thakrun
 - c. Shorbojoya
 - d. Horihor
-

Note: All questions are compulsory.

All questions carry equal marks (15 marks each).

1. Write short notes on any TWO of the following:

- a. Naturalism
- b. African American Literature
- c. The Lost Generation writers
- d. Jewish American Literature.

2.A) Discuss the importance of 'songs' in The Pearl.

OR

B) Compare the life of Kino and Juana before and after the discovery of the Pearl.

3.A) How does William Carlos Williams present the dilemma in the story 'The Use of Force'. How does the story end?

OR

B) Who killed the Jew bird - Cohen's anger or the bird's own behaviour? Analyse the short story 'Jewbird' as you express your views on the story.

4. Write notes on any TWO of the following:

- a. Character of the Girl in 'Hills like White Elephants'.
- b. Matilda in 'Use of Force'
- c. The Theme of dialogue between Mother and Daughter in 'The Girl'
- d. Characters - Eddie and Maurie in 'Jewbird'.

5. Write notes on any TWO of the following:

- a. Character of Juana
- b. Character of the doctor.
- c. Visit of the priest to Kino's house after the discovery of the Pearl.
- d. The ending of the novel.

=====

S.Y.B.A Regular exam
Sub: EngLit

Sem - III

(75:75)

SAR-301

161006

Hrs: 2½

MM : 75

- Note: 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks. (15 marks).
-

Q. 1 Write short notes on any TWO out of the four topics given:

- a) The Partition as portrayed in the novel and short story
- b) Postcolonial fiction
- c) Rise of English Studies in India
- d) Dalit fiction

Q.2a. 'Good Advice is Rarer than Rubies' is the story of a young woman who uses 'good advice' as it suits her. - Analyse this story in the light of this statement.

OR

- b. The major character in the story - Bayaji has decided to go against Social injustice and build a storeyed house. Was he successful? Discuss the injustice faced by Bayaji and his family in 'The Storeyed House'.

Q.3a. Write a note on the character of Opu's mother Sorbojaya as 'a loving Mother who was forced by a weak husband to take difficult decisions for her family'.

OR

- b. Analyse the various themes in the novel 'PatherPanchali'.

Q. 4 Write notes on any TWO of the following topics -

- a) Role of IndirThakrun
- b) Character of Durga.
- c) Character of Sorbojaya
- d) Life in the village of Nischindpur

Q.5 Write notes on any TWO of the following -

- a) Rama the Vendor - The Martyr's Corner
- b) Partition as depicted in Manto's story: The Assignment
- c) Character of Bayajifrom : The Storeyed House.
- d) Character of Mohd. Ali, the advice giver

=====

(۱۵) سوال ۱۔ اردو غزل کی تاریخ قلم بند کیجئے۔

یا

”غزل اردو شاعری کی آبرو ہے۔“

درجہ بالال قول کی روشنی میں اردو غزل کی خصوصیات تحریر کیجئے۔

(۱۵) سوال ۲۔ حسرت موہانی کی غزل گوئی پر تبصرہ کیجئے۔

یا

حسرت موہانی کی ادبی خدمات کا جائزہ لیجئے۔

(۱۵) سوال ۳۔ جگر مراد آبادی کی غزل گوئی کا تنقیدی جائزہ لیجئے۔

یا

جگر مراد آبادی کی زندگی کے اہم پہلو اجاگر کیجئے۔

(۱۵) سوال ۴۔ مندرجہ ذیل اشعار سے کسی پانچ کی تشریح کیجئے۔

۱۔ پڑھ کے تیرا خط مرے دل کی عجب حالت ہوئی

اضطراب شوق نے اک حشر برپا کر دیا

۲۔ خرد کا نام جنوں پر گیا جنوں کا خرد

جو چاہے آپ کا حسن کرشمہ ساز کرے

۳۔ اپنا سا شوق اوروں میں لائیں کہاں سے ہم

گھبرا گئے ہیں بے دلی ہر ماں سے ہم

۴۔ رہے کوئی کہاں تک کشمکشہائے محبت میں

نہ غم جائے نہ نکلیں حسرتیں دل کی نہ دم نکلے

۵۔ سب کی خاطر کا ہے خیال تمہیں

کچھ ہمارا بھی انتظام کرو

۶۔ اک بار سحر سومرے دل میں ہے موجود

اے جان تمنا تری تقریر ابھی تک

۷۔ ہو جائے گی کبھی نہ کبھی جان نذریار

بہار عشق ہم ہیں ہماری شفا ہے کیا

(۱۵)

سوال ۵۔ مندرجہ ذیل سے صرف پانچ اشعار کی تشریح کیجئے۔

۱۔ جب کوئی ذکر گردش ایام آگیا

بے اختیار سب پر ترانہ نام آگیا

۲۔ یہ تو نے کہا کیا اے ناداں، فیاضی قدرت عام نہیں

تو فکر و نظر تو پیدا کر، کیا چیز ہے جو انعام نہیں

۳۔ تو نے سمجھ کر گیسو جانا دے

اور بڑھادی شوق کی الجھن

۴۔ ترے عشق کی کرامت یہ اگر نہیں تو کیا ہے

کبھی بے ادب نہ گزرا مرے پاس سے زمانہ

۵۔ کس کا خیال کون سی منزل نظر میں ہے

صدیاں گزر گئیں کہ زمانہ سفر میں ہے

۶۔ ضبط محبت، شرط محبت

جی ہے کہ ظالم اٹا آئے

۷۔ اپنا زمانہ آپ بناتے ہیں اہل دل

ہم وہ نہیں کہ جن کو زمانہ بنا گیا

=====

(۱۵) سوال ۱۔ خط کو تعریف بیان کرتے ہوئے اس کی تاریخ قلم بند کیجئے۔

یا

اردو مکتوب نگاری کے ارتقا میں اہم مکتوب نگاروں کے کردار کا جائزہ لیجئے۔

(۱۵) سوال ۲۔ سرسید احمد کے خطوط کا تنقیدی جائزہ لیجئے۔

یا

سرسید احمد کی زندگی کے اہم پہلوؤں کو اجاگر کیجئے۔

(۱۵) سوال ۳۔ سعادت حسن منٹو کی مکتوب نگاری کے محاسن بیان کیجئے۔

یا

سعادت حسن منٹو کی ادبی خدمات کا جائزہ لیجئے۔

(۱۵) سوال ۴۔ سیاق و سباق کے حوالے سے کسی دو اقتباس کا مطلب واضح کیجئے۔

۱۔ پس جس طرح کہ شیعہ مجھ کو راہ حق پر یقینی نہیں سمجھتے، سنی بھی نہ سمجھیں اور میرے ذاتی عقائد اور مذہب اور خیالات اور رائے سے بحث نہ کریں بلکہ جو قومی معاملات ہیں ان پر قومی معاملات کی طرح بحث کریں۔ اور وہ دیکھیں کہ کمیٹی میں جو لوگ ممبر ہیں ان میں شیعہ اور وہابی اور بدعتی اور بے دینے سب داخل ہیں یا نہیں۔

۲۔ بے شک میں اس کا محرک ہوا اور اس کو میں اپنے ان اعمال حسنه میں سے سمجھتا ہوں کہ جب خدا پوچھے گا کہ تو کیا لایا؟ میں کہوں گا کہ حالی سے مسدس لکھو لایا ہوا اور کچھ نہیں۔ خدا آپ کو جزائے خیر دے اور قوم کو اس سے فائدہ بخشے۔

۳۔ پس جبکہ ان کا یہ ارادہ ہے جس پر میں یقین کرتا ہوں تو اس میں خلل انداز ہونا کچھ سلوک نہیں ہے بلکہ درحقیقت بد سلوک کی ہے۔ آپ کے اصرار کا اور ان کی منظوری استعفا اور پنشن میں سعی نہ کرنا اس میں خلل انداز ہونا شاید آپ بہ مقتضائے محبت و دوستی ایسا کرنا سمجھتے ہوں مگر یہ صحیح نہیں ہے۔

(۱۵) سوال ۵۔ سیاق و سباق کے حوالے سے کسی دو اقتباس کی وضاحت کیجئے۔

۱۔ آپ نے میری قابلیت اور اہلیت کا اندازہ لگانے میں بہت جلدی سے کام لیا ہے۔ شاید آپ کو معلوم نہیں کہ میں نے خود کو کبھی ادیب کی حیثیت سے پیش نہیں کیا۔ میں ایک شکستہ دیوار ہوں جس پر سے پلستر کے ٹکڑے گر کر زمین پر مختلف شکلیں بناتے رہتے ہیں۔

۲۔ میں بہت کچھ لکھنا چاہتا ہوں مگر نقاہت، --- وہ مستقل تھکاؤ جو میرے اوپر طاری رہتی ہے کچھ کرنے نہیں دیتی۔ اگر مجھی تھوڑا سا سکون بھی حاصل ہو تو وہ بکھرے ہوئے خیالات جمع کر سکتا ہوں جو برسات کے پتنگوں کی مانند اڑتے رہتے ہیں مگر۔ -- اگر اگر --- کرتے ہی کسی روز مر جاؤں گا اور آپ بھی یہ کہہ کر خاموش ہو جائیں گے ”منٹو مر گیا“۔

۳۔ اردو ادب کا عتاب زدہ پہلا شمارہ اب شائع ہو چکا ہے۔ امید ہے مل گیا ہو گا۔ مجھے افسوس ہے کہ یہاں کی پراگندہ ادبی فضا کے باعث میں اور عسکری کوئی خاص چیز پیش نہیں کر سکے۔ بہر حال جو کچھ بن پڑا ہے حاضر ہے۔

=====

प्र. 9 निम्नलिखित अवतरणों की संदर्भ-सहित व्याख्याय कीजिये।

(9६)

(क)

(9) “ट्यूबरोज़’ के फूलों को धप से बचाने के लिए मलमल का टुकड़ा पानी में भिगोकर बाल्टी को ढक दिया।

अथवा

(२) “प्रार्थना की मुद्रा में आँखें मुदे, गर्दन झुकाए, सीने पर हाथ बाँधे फिर स्मृतियों और कल्पनाओं में खो गयी।”

(ख)

“वह गुम सुम सा आकर चुपचाप मुडेर पर खड़ा हो जाता है, दृष्टि उपर उठती है। आकाश में ढेर सारी पतंगे उसके सिर के उपर चक्कर काटती हुई सरसराने लगती है।”

अथवा

बीचोबीच मौजी राम झाड़ू लगा रहा है, जैसे झाड़ू नहीं लगा रहा तख्ते ताऊस से हीरे बुहार रहा हो। या फिर अपनी प्रेमिका के बाल सवॉर रहा हो।

प्र. २ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिये-

(२४)

(9) ‘बारह घण्टे’ उपन्यास क वातावरण स्पष्ट कीजिए।

अथवा

(२) ‘विनी’ का चरित्र चित्रण लिखिए।

(ब)

(9) ‘योद्धा’ कहानी के ‘नायक’ की मन :स्थिति को स्पष्ट कीजिए।

अथवा

‘बाबू जी और बन्दर’ कहानी की ‘संवेदना’ लिखिए।

प्र. ३ निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी एक का उत्तर लिखिये -

(१५)

(9) ‘बारह घण्टे’ उपन्यास में लेखक क्या बताना चाहता है ?

अथवा

(२) ‘योद्धा’ कहानी का उद्देश्य लिखिए।

प्र. ४ निम्नलिखित विषयों पर टिप्पणी लिखिए।

(१०)

- (१) बाबूजी का 'चरित्र' अथवा मौजीराम का चरित्र।
- (२) विनी का चरित्र 'अथवा' नेपियर की चरित्र।

प्र. ५ निम्नलिखित वस्तुनिष्ठ प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य/ शब्दों में लिखिए।

(१०)

१. विनी 'ट्यूबरोज' के फूल कहाँ से लाई थी?
२. समाधि पर 'विनी' ने क्या जलाया?
३. विनी किसकी समाधि पर आयी थी?
४. विनी सफेद कमीज, टाई और सूट में किसे देख रही थी?
५. मुडेरों के किनारे किनारे वह किसके साथ दौड़ता था?
६. बाबूजी गाँव छोड़ कर किसके पास आए थे?
७. बाबू जी अपनी रो में क्या समझाने लगते हैं?
८. मौजी राम कहाँ भाड़ू लगा रहा था?
९. हाँ सूर्यराला का जन्म कहाँ हुआ था?
१०. 'यशपाल' किस 'विचार धारा' से प्रभावित लेखक है?

=====

SAR-302

161006

Hrs: 2½

MM : 75

प्र. १ निम्नलिखित अवतरणों की संदर्भ-सहित व्याख्याय कीजिये।

(१६)

(अ)

- (१) “गए लौट भी वे आवेगें,
कुछ अपूर्व-अनुपम लावेगे ?
रोते प्राण उन्हें पावेगें ?
पर क्या गाते - गाते !”

अथवा

- (२) “कहाँ न जाने वह भटककेगा
किस झाड़ी में जा अटकेगा ?
हाय ? उसे काट खटकेगा,
वह है भोला भाला।”

(ब)

- (१) ‘राम नाम के पर तरै,
दैवे को कछु नाहि
कार्ले गुरू सन्तोषिये,
हौसं रही मन माहि।’

अथवा

- (२) “चख कमल बन्दौ हरि-राई।
जाकी कृपा पंगु गिरि लंघै,
अन्धे को सब कुछ रसाई।।”

प्र. २ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिये-

(२४)

- (१) संत कबीर के सतगुरू सम्बन्धी विचारों को स्पष्ट कीजिए।

अथवा

- (२) यशोधरा के दुख की सरल शब्दों में अमित्यक्ति कीजिए।

(3) 'यशोधरा 'सिद्धार्थ' के लिए अपने हृद्य में कैसा भाव रखती है ? स्पष्ट करें।

अथवा

'तुलसी' के 'राम' की विशेषता लिखिए।

प्र. 3 निम्नलिखित विषयों पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखिये -

(90)

- (9) महाप्रजाबाति अथवा सिद्धार्थ का चरित्र
- (2) यशोदा की वात्सल्य भाव अथवा बिहारी की भक्ति।

प्र. 4 निम्नलिखित प्रश्नों का विस्तार से उत्तर दीजिए।

(94)

- (9) 'यशोधरा' में निहित उपेक्षित नारी के दुख क सोदाहरण स्पष्टीकरण कीजिए।

अथवा

'सूरदास' की 'भक्तिभावना' पर प्रकाश डालिये।

प्र. 5 निम्नलिखित वस्तुनिष्ठ प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लिखिए।

(90)

9. 'यशोधरा' किससे अपना दुख बता रही है ?
2. सिद्धार्थ के पिता का नाम क्या था ?
3. सिद्धार्थ का पालन-पोषण किसने किया था।
4. सिद्धार्थ को यह संसार जीवन कैसा लगता है ?
5. कबीर के गुरु का क्या नाम था ?
6. यदि गुरु अन्धा (अज्ञानी) हो तो क्या होता है ?
7. यशोदा कृष्ण को किसमें भुल रही है ?
8. नाचते समय कवि के पैरों में काहे का नुपुर बधा है ? चीला पहना है ?
9. तृभंगी लाल बिहारी किसे कहते हैं ?
90. 'कृष्ण गीतावली' किसकी रचना है।

=====

(75:25)

S.Y.B.A Regular exam (Sem-III) sub: Indian economics

SAR-312

161017

Hrs: 2½

MM : 75

- Note: 1. All question are compulsory.
2. Each question carries 15 marks.

-
1. **Attempt ANY TWO of the following.** 15
- A) Discuss changes in the sectoral composition of national income.
B) Explain changes in the occupational structure.
C) Discuss the changes in the demographic features of India.
2. **Attempt ANY TWO of the following.** 15
- A) Discuss the role of agriculture in the Indian economy.
B) Explain the new agricultural strategy.
C) Discuss the objectives of land reforms.
3. **Attempt ANY TWO of the following.** 15
- A) Discuss the trends in industrial production during 1951 - 1991.
B) Explain the changes in industrial structure.
C) Discuss the meaning and objectives of disinvestment policy.
4. **Attempt ANY TWO of the following.** 15
- A) Discuss the causes of unemployment.
B) Explain the problems of agricultural marketing.
C) Discuss the advantages of SEZs
5. **Write explanatory notes on ANY THREE of the following.** 15
- A) Causes of inflation in India
B) Any five poverty alleviation programmes
C) Causes of low agricultural productivity
D) Meaning and merits of non - institutional credit
E) Significance of small scale industries
F) Any five WTO agreements

=====

Note: 1. All the questions are compulsory.
 2. Each question carries 15 marks.
 3. Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Attempt any two of the following. 15

- A) Explain the scope and subject matter of macroeconomics.
- B) Calculate national income using income method based on the following statistical data.

		Rs.in Crores
1	Rent	120
2	Interest	15
3	Profits	45
4	Wages and salaries	330
5	Mixed income of self employment	360
6	Employer's contribution to social security	30
7	Factor income earned abroad	30
8	Factor income paid abroad	60

- C) Analyse the phases of trade cycle.

2. Attempt any two of the following. 15

- A) Discuss the linear form of consumption function [$C = a + b (Y)$] with suitable example.
- B) Explain point of effective demand with the help of ADF and ASF curves.
- C) Relationship between APC and MPC with suitable diagrams.

3. Attempt any two of the following. 15

- A) RBI's concept of money supply.
- B) Explain the constituents of money supply.
- C) Explain Demand-pull inflation.

4. Attempt any two of the following. 15

- A) Discuss the Circular Flow of Income in a three- sector economy.
- B) Explain the working of investment multiplier.
- C) Effects of inflation.

5. Write explanatory notes on any Two. 15

- A) Difficulties in measurement of national income
- B) Aggregate Demand price with suitable diagram.
- C) Subjective factors that affect consumption function.
- D) Marginal Efficiency of capital
- E) Secondary Functions of money.
- F) Cost- push inflation.

=====

Note: 1. All questions carry equal marks.
2. All questions are compulsory.

f

Q.1 Briefly examine the colonial, nationalist and ideological approach propagated by Ghurye.

OR

Q.1 Examine in detail Dialectical approach of D.P. Mukherji.

Q.2 Elucidate an Dr. B.R. Ambedkar's contribution to anti cast movement in India.

OR

Q.2 Examine the role played by Jyotiba Phule in eradication of cast system in India.

Q.3 Critically examine research tradition in Indian sociology through analyzing industrial co-operative in Rural Maharashtra.

OR

Q.3 Examine in details the research tradition of Andre Betelle.

Q.4 What is modernity and tradition? Explain with an example.

OR

Q.4 Write a detail note on changes in caste system.

Q.5 Write short notes on (any two).

- A. R. Desai
- Remembered village.
- Ghurye's view on caste.
- Sociology from below.

=====

1. What do you mean by Alternative system of medicine? Elaborate on various forms of holistic medicine available in India. [15]

OR.

1. Explain the term health & development with reference to health system in India. [15]

2. Examine the issues of uneven access to education in India. [15]

OR.

2. Illustrate on the demand for a fundamental right to education in India. [15]

3. Write a detailed note on globalization, privatization & commercialization of education. [15]

OR.

3. Examine various essential elements involved in right based model of education. [15]

4. Review in detail Malthusian perspective on population. [15]

OR.

4. Current population conditions is the greatest barrier to improve the quality of life, comment. [15]

Q5. Write short notes on (any two). [15]

1. Medical tourism.

2. Health scenario in India.

3. Reasons of migration.

4. Declining sex ratio.

Note: 1. Q. No. 5 is compulsory.

2. Attempt any one question from each unit.

2. All questions carry equal mark.

UNIT - I

Q1. Explain the general features of Upanishadic philosophy. (15)

OR

Q1. Define darsanas. Explain the features of darsanas. (15)

UNIT - II

Q2. Discuss the various valid knowledge of Charvak. (15)

OR

Q2. Explain the Hedenistic view of Charvaka.. (15)

UNIT - III

Q3. Explain fully the nature of syadavaida and anekantawada inJanisim. (15)

OR

Q3. What are the Anuvrattas and Mahavratas in Jqina Philosophy. Explain. (15)

UNIT - IV

Q4. Examine Buddha's tour Noble Truth. (15)

OR

Q4. Discuss Buddhas No soul Theory. (15)

Q5. Write short notes on any two: (15)

a. Vedic cosmology

b. Charvaka liberation.

c. Jaina Reality.

d. Eight fold path..

=====

- Note: 1. Q No. 5 is compulsory.
2. Attempt any one question from each unit.
3. All questions carry equal marks.
-

UNIT - I

Q1. Explain in detail J.S. Mill theory on Status of Women. (15)

OR

Q1. How does Aristotle express his view on 'Women as inferior?' Explain.

UNIT - II

Q2. Discuss Garret Hardin view on "No" obligation towards Poor. (15)

OR

Q2. Bring out the importance of Sarvodaya and Explain. (15)

UNIT - III

Q3. Discuss the principle of Justice in War. (15)

OR

Q3. Can Pacifism help in maintaining Peace? Discuss. (15)

UNIT - IV

Q4. Define the term class in civilization? Discuss whether multiculturalism helps in development. (15)

OR

Q4. Discuss fully Bikhu Parekh view on culturalism. (15)

Q5. Write short notes on any two : (15)

- Patriarchy
- Peter Singer
- Justice of war
- Brian Barry.

=====